

آئین نامه حفاظتی صنایع چوب

فصل اول - مقررات عمومی:

-۱ ماده

کلیه کارگران شاغل در کارگاه بایستی با عملکرد دستگاههای موجود و خطرات احتمالی آنها آشنایی داشته و همچنین آموزش‌های لازم را دیده باشند.

-۲ ماده

ترابهای چوب - خاک اردها و غیره بایستی مرتبًا از محل کارگاه خارج شوند تا کف کارگاه و محیط کار همواره تمیز و عاری از هرگونه ضایعات باشد.

-۳ ماده

دستگاههای تجاری بایستی مجهز به تهیه موضعی باشند تا از انتشار و تجمع ضایعات چوب و خاک ارده در کارگاه بویژه بر روی قسمتهای مختلف دستگاه جلوگیری شود.

-۴ ماده

کلیه کتابالها و گودالها - حفريهای و شارهایی که در کف کارگاه و نزدیک به ماشین‌های ارده چهت قرار دادن و سایل انتقال چوب (ترانسپورت) یا برای آبروها احداث شده باید به وسیله نرده یا حفاظ مناسب محفوظ شود.

-۵ ماده

قسمتهای انتقال دهنده نیرو مانند تسمه فلکمهای - زنجیرها - نقاله‌ها فلکمهای اصطکاکی - بازویهای لنگ - غلطکها و همچنین دیگر قسمتهایی که امکان درگیری با لباس کار و یا بدنه کارگر را دارند بایستی به حفاظ مناسب، محکم، مقاوم و ایمن مجهز شوند.

-۶ ماده

نظافت - تعهیر - سرویس و تنظیم دستگاههای مختلف تجاری و درودگری و غیره بایستی فقط زمان خاموش بودن دستگاه صورت پذیرد.

-۷ ماده

به کارگران شاغل در این صنعت بایستی به تناسب نوع فعالیت و کار و سایل حفاظات فردی متناسب مانند لباس کار - کلاه اینمنی - ماسک تنفسی - کفشهای کار - عینک دستکش - گوشی - حفاظ طلقی صورت و غیره تحويل داده شود.

-۸ ماده

تنظیم حفاظها با وسایل هدایت‌کننده چوب هنگام روش بودن دستگاهها ممنوع است.

-۹ ماده

تجهیزات برقی مانند تخته کلیدها - کلیدهای چاقوی و غیره بایستی بخواه مطمئن و ایمن داخل محفظه مناسب نصب گردد و پیرامون آنها، بر روی زمین فرش عایق گستردہ شود.

-۱۰ ماده

در اطراف دستگاههای تجاری و در نقاط خطرآفرین آنها بایستی کلیدهای قطع اضطراری برق، بطور مشخص و به تعداد کافی نصب و در دسترس کارگران قرار گیرد تا در هنگام بروز خطر قابل استفاده باشد.

-۱۱ ماده

حذف کردن حفاظهای گیرهای و هرگونه تجهیزات جانبی اینمنی، از دستگاههای تجاری ممنوع می‌باشد.

برای راندن و هل دادن قطعات چوب در هنگام کار با دستگاه زنده یا اره و موارد مشابه پایستی دستگیره مخصوص پاردازن استفاده نمود.

— ۱۳ — ماده

در ماشینهای اره چوب برقی، الکتروموتور و یا قسمت محرک دستگاه پایستی دارای فدرت کافی باشد تا احتمال گیر کردن تیغه اره در داخل چوب از بین برود.

— ۱۴ — ماده

دندانهای اره باید متناسب با جنس چوب و نوع برش باشد.

— ۱۵ — ماده

تیغه اره باید بدون ترک بوده و به بهترین وضع نگهداری شود و چپ و راست کردن و تیزکردن آن دقیقاً انجام گردد.

— ۱۶ — ماده

فاصله بین دیوار و میز کار نباید از ۴۵ سانتیمتر کمتر باشد و در صورتی که این فاصله را برای عبور کارگر در نظر گرفته باشند از ۹۰ سانتیمتر کمتر نباشد.

— ۱۷ — ماده

فاصله بین سطح میزکار و سقف کارگاه یا اشیاء و وسائلی که به سقف نصب شده نباید کمتر از ۲ متر باشد.

— ۱۸ — ماده

در محلهایی که عبور از روی خلطاکها و نوارهای نقاله ضروری باشد باید پلهها یا پلهای تعییه گردد که مجهز به نرده حفاظتی باشد.

— ۱۹ — ماده

لباس کار کارگران پایستی به نحوی باشد که علاوه بر سهولت و راحتی در انجام کار، از درگیرشدن قسمتهای مختلف آن با قطعات گردنه و متحرک دستگاهها جلوگیری بعمل آورد.

— ۲۰ — ماده

از قرار دادن هرگونه مواد اعم از مواداولیه یا در دست ساخت یا تولیدشده در مسیر حرکت وسایل متحرک و عبور و مرور کارگران در کارگاه خودداری گردد.

— ۲۱ — ماده

کلیه سیمهها و کابلهای برق اضافی از محیط کارگاه پایستی جمع‌آوری گردد و لازم است سیمهها و کابلهای مورد استفاده از داخل کالالها و یا لولهای مخصوص و مناسب عبور داده شود.

— ۲۲ — ماده

نختهای و الواهای باید به گونهای به دیوار تکیه داده شود که احتمال سقوط و لغزش آنها وجود نداشته باشد.

— ۲۳ — ماده

دیواری که برای تکیه دادن نختهای و الواهای استفاده می‌شود پایستی استقامت و استحکام کافی متناسب با بار واردہ را داشته باشد.

— ۲۴ — ماده

نختهای نوبیان و مواد مشابه پایستی بصورت افقی بر روی زمین قرار داده شوند و در صورتی که لازم است بطور عمودی قرار گیرند باید از تکیه‌گاههای مطمئن مانند خرک استفاده شود.

— ۲۵ — ماده

نه درخت - الار - جوب و تخته و همچنین تولیدات کارگاهی بایستی در محل مناسب به نحو ایمن نگهداری شوند تا از سقوط و لغزش آنها مانع特 به عمل آید.

-۲۶ ماده

برای جلوگیری از وصل شدن ناگهانی برق و حرکت نمودن دستگاه بایستی حتماً در مسیر اصلی برق از کنترلرهای مناسب استفاده شود.

-۲۷

کافمایان را مستول می‌سازند و اینها موظفند از مردم افراد مختلف به قسم‌های مختلف کارگاه حمله‌گری نمایند.

فصل ۹۵ - اوهای، تسمهای، با اوه فلکه:

Tables

کلیه قسمتی‌های اره فلکه شامل فلکه‌های بالا و پائین، نوار اره در بالا و پائین میز و همچنین فلکه و تسممه فلکه الکترو-موتور و غیره باستی

19-31

حفظ افلکه با پیشنهاد تسمه‌ای باید تا سطح زمین ادامه داشته و طوری ساخته شود تا از ورود اجسام خارجی به زیر افلکه جلوگیری گردد و

5

اره تسمه‌ای باید دارای وسیله تنظیم‌کننده خودکاری باشد تا کشش تیغه اره را تنظیم کرده و از شل و سفت شدن غیرعادی آن در حین

51

1

1

ناف و بازوها و طوقه فلکه‌های دستگاه اره تسممه‌ای همچنین پیچ‌ها و پرچهای آن باید حداقل ماهی یک مرتبه بازرسی شده و با زدن ضربه،

四

1

1

فصل سوم – ارهای درد:

ماده ۳۸

- اره گرد چوببری باید دارای حفاظهایی طبق شرایط زیر باشد.
- الف - حفاظت تیغه اره قابل تنظیم باشد و طوری تیغه را پوشاند که هنگام کار دندانه‌های آن در دسترس نباشد.
 - ب - سطوح جانبی حفاظت تا حد امکان به صفحه اره نزدیک باشد.
 - ج - حتی المقدور نزدیک به محل برش سوار شود.
 - د - روی سطح جانبی حفاظ، علاوه بر سود که وضع تیغه اره را در زیر محفظه آن مشخص کند.
 - ه - جنس حفاظ باید از مصالح نرم انتخاب شود یا پوشش داخل آن از فلز نرم باشد تا اگر به صفحه اره برخورد کند باعث شکستن دندانه آن نشود.
 - و - حفاظ باید اصولاً طوری ساخته شود که متصدی دستگاه از خطر تماس با دندانه‌های اره و پرتاب شدن خرد چوب یا دندانه‌های شکسته اره محفوظ بماند.

ماده ۳۹

تیغه جداکننده دستگاههای اره گرد باید به نحوی باشد که بطور مؤثر عمل خود را انجام دهد.

ماده ۴۰

- تیغه جداکننده باید در قسمت عقب صفحه اره گرد قرار گیرد و دارای شرایط زیر باشد:
- الف - از شیاری که اره در چوب ایجاد می‌کند کمی نازکتر و از صفحه اره کمی ضخیم‌تر باشد.
 - ب - پهنای آن در سطح میز کمتر از ۱۵ سانتیمتر نباشد.
 - ج - ارتفاع آن از سطح میز باید به اندازه ۲ تا ۵ میلیمتر کمتر از ارتفاع صفحه باشد.
 - د - بطور معمول در قسمت عقب و در یک سطح با صفحه اره نصب شود و فاصله آن با دندانه‌های اره حتی المقدور کم بوده و در هیچ حالتی از ۳ میلیمتر بجاور نکند.

ماده ۴۱

انحنای تیغه‌های جداکننده باید به موازات انحنای صفحه اره گرد باشد.

ماده ۴۲

در ارهای گرد مخصوص برش طولی الوارهای نازک می‌توان تیغه‌های جداکننده را ضخیم‌تر از مورد مذکور در ماده ۴۰ انتخاب کرد.

ماده ۴۳

دستگاه اره گرد چوببری باید طوری نصب شده باشد که در حین کار تغییر محل نداده و ایجاد لرزش نکند.

ماده ۴۴

ارتفاع میز ارهای گرد چوب بری باید بین ۸۵ تا ۹۰ سانتیمتر باشد.

ماده ۴۵

قسمتی از صفحه اره گرد که زیر میز دستگاه قرار دارد باید حفاظگذاری شود ممکن است این حفاظ قسمتی از دستگاه مکننده خاک اره را نیز تشکیل دهد.

ماده ۴۶

صفحه اره گرد چوب بری باید کاملاً تیز بوده و سوار کردن روی دستگاه و نگهداری آن به خوبی و با دقت انجام شود. همچنین در فواصل معین مورد بازدید و آزمایش قرار گیرد و در صورت مشاهده عیب و نقص اقدام به پیاده کردن و اصلاح یا تعویض آن بشود.

ماده ۴۷

استفاده از صفحات اره گرد معیوب و ناقص ممنوع می‌باشد.

ماده ۴۸

متصدی دستگاه اره گرد در موقع کار نباید مقابله تیغه اره قرار گیرد.

ماده ۴۹

اره گرد مضاعف باید دارای صفحه فلزی مشبك یا حفاظ مناسب دیگری باشد که متصدی دستگاه را از خطر اصابت خرده چوب‌های حاصل از کار اره محفوظ نگاهدارد.

ماده ۵۰

قرار دادن گوه یاتراشه چوب و غیره برای لگ نمودن تیغه اره چهت ایجاد شیار و زبانه و امور دیگر ممنوع است.

ماده ۵۱

تیغه‌های دستگاههای اره نبایستی از سطح قطعه کار روى میز بپرون بپاید.

فصل چهارم - دستگاههای فرز و گندگی و رنده:

ماده ۵۲

ماشین‌های گندگی و فرز چوببری باید مجهز به سریوش‌های متصل به دستگاه مکنده باشد تا غبار قطعات ریز و تراشه‌های چوب را از محل تولید به خارج از منطقه عمل ماشین هدایت کند.

ماده ۵۳

ماشین‌های فرز و ماشین‌های چوب بری مشابه آن که بار دادن آنها بطور خودکار، انجام نمی‌شود باید دارای حفاظ قلم فرز باشد این حفاظ باید مسیر تراش بزرگترین قلم فرز ماشین را پوشاند و به تناسب ضخامت قطعه کار قابل تنظیم باشد.

ماده ۵۴

محل نصب قلم دستگاه فرز بخاری و ماشین‌های مشابه چوببری باید دارای مهره کنترل یا وسائل محکم کننده مشابه باشد تا در موقعی کار امکان درآمدن قلم از جای خود و پرتاب شدن نداشته باشد.

ماده ۵۵

برای تراش دادن قطعات کوچک چوب با ماشین‌های فرز یا ماشین‌های مشابه آن باید از دستگاه هدایت کننده یا گیره دسته‌دار استفاده کرد.

ماده ۵۶

در هنگام کل کردن با دستگاه رنده بایستی طرفین آزاد تیغه رنده مجهز به حفاظ مناسب باشد.

ماده ۵۷

در ماشین‌های کف رنده فاصله آزاد بین لبه دهانه و لبه تیغه رنده تباید از ۳ میلیمتر تجاوز نماید.

ماده ۵۸

کارفرما موظف است دستگیره فشاری مناسب در اختیار کارگران قرار دهد تا برای بار دادن قطعات کوتاه در دستگاه گندگی از آن استفاده شود.

ماده ۵۹

در زمان روشن بودن دستگاه گندگی، ورود دست یا ابزارآلات یا قطعات چوبی بداخل محفظه گندگی ممنوع است.

ماده ۶۰

کلیه ماشینهای گندگی بایستی مجهز به چیزکهایی باشد که از عقب زدن و پس زدن چوب مماعت بعمل آورد.

فصل پنجم - دستگاههای خراطی:

ماده ۶۱

ماشینهای خراطی بایستی در قسمت بالا و روی فطعمه کار مجهز به حفاظهای نیم گرد مناسب با نوع فطعمه کار باشد.

ماده ۶۲

آسین لباسکار خراطان بایستی کاملاً به دور مچ دست چسبیده باشد و استفاده از عینک و با طلق محافظ صورت برای آنها الزامی است.

ماده ۶۳

کارگرانی که با ماشین خراطی کار می‌کنند وفق مقررات مندرج در آئین نامه وسایل حفاظت افرادی می‌بایست مجهز به وسایل حفاظت افرادی شوند.

فصل ششم - پیشگیری از آتش سوزی:

ماده ۶۴

حالهای، رنگها و دیگر مواد قابل اشتعال بایستی در مکانهای خاص دور از حرارت - جرقه - تابش نور مستقیم خورشید و محلهایی که احتمال وقوع آتش سوزی دارد نگهداری گردد.

ماده ۶۵

کپسولهای اطفاء حریق از نظر نوع - تعداد - محل نصب و غیره بایستی با توجه به شرایط کارگاه انتخاب گردد.

ماده ۶۶

کلیه کارگاههای نجاری و صنایع وابسته بایستی مجهز به سیستم آب تحت فشار مناسب برای استفاده در هنگام وقوع حریق باشند.

ماده ۶۷

محل نصب وسایل اطفاء حریق بایستی بنحوی انتخاب گردد که بسهولت قابل دسترسی باشد.

ماده ۶۸

برای کارگاهها و انبارها و غیره با توجه به وسعت و شرایط کارگاه در صورت امکان دنکتورهای مناسب و وسایل پاشنده سقفی با مواد حاویوش کننده مناسب نصب گردد.

ماده ۶۹

انبار نمودن و چیدن قطعات چوب و الار و دیگر مواد قابل اشتعال در مجاورت بخارها ممنوع است.

ماده ۷۰

استفاده از مواد و مصالح قابل اشتعال برای ساختمان کارگاههای نجاری ممنوع است.

ماده ۷۱

در کارگاهها بایستی از وسایل گرمایشی مناسب و اینم برای گرم نمودن فضای کارگاه استفاده شود.

ماده ۷۲

لوله دودکش بخارها بایستی به نحو صحیح و اصولی و اینم نصب و از مجاورت آنها با مواد قابل اشتعال پرهیز گردد.

ماده ۷۳

استعمال دخانیات و ایجاد آتش روباز در کلیه قسمتهای کارگاهها اعم از نجاری، نقاشی، انبارها و غیره ممنوع است.

فصل هفتم - کارگاههای روکش چوب و پرس چوب:

ماده ۷۴

اطراف جاله بخار بایستی بطور این حفاظتگذاری گردد.

ماده ۷۵

در کارگاههای تولید روکش چوب بایستی از نزدیک مناسب و این بازی برای دسترسی به کف چاله بخار استفاده شود.

ماده ۷۶

اشغال به کارگران در قسمت چاله بخار بصورت انفرادی متنوع است.

ماده ۷۷

کارگران شاغل در قسمت چاله بخار بایستی از لباس کار مناسب و کفش و کلاه اینمی استفاده کنند.

ماده ۷۸

در دستگاههای پرس چوب بایستی به تعداد افرادی که با دستگاه کار می کنند کلیدهای قطع اضطراری وجود داشته باشد و یا به سیستم چشم الکترونیک تجهیز شوند تا در هر صورت به محض ورود قسمتی از بدنه کارگران به منطقه خطر، دستگاه متوقف شود.

ماده ۷۹

کلیدهای فرمان دستگاههای پرس چوب بایستی بنحوی نصب شوند که هر دو دست کارگر از منطقه خطر دور باشد.

فصل هشتم - مقررات متفرقه:

ماده ۸۰

سیستم مخصوص مته و توترشی چوب باید بدون زائد و برجستگی باشد.

ماده ۸۱

انتهای قسمتهای گردنده مانند سیستم دستگاههای اره سه کاره و غیره بایستی حفاظتگذاری گردد.

ماده ۸۲

در ماشینهای مته افقی، قائم و شعاعی تک محوره ساده که روی آن مته با قلم توترشی و یا قابویز برای عملیات مختلف نصب می شود باید قسمتی از آن که با قطعه کار در تماس نمی باشد حفاظتگذاری شود.

ماده ۸۳

دربلها رومیزی و دستگاههای مشابه بایستی دارای وسایل نگهدارنده مناسب برای ثابت نگهداشت قطعه کار باشند.

ماده ۸۴

استفاده از ابزارآلات نجاری توسط دستگاههای غیرمرتبط مانند استفاده از تیغه اره گرد در دستگاه فرز یا استفاده از سنگ سمیاده در دستگاه دریل دستی ممنوع است.

ماده ۸۵

تیغه ارهها و فرزها در صنایع نجاری بایستی همواره تیز و سالم باشند.

ماده ۸۶

تیغه ارهای گرد و ارهای نواری بایستی مرتباً بازدید شوند تا در صورت وجود ترک تعویض گردد.

– ۸۷ – ماده

روبوش حفاظتی ارها باید طوری باشد که دو لبه جانبی آن روی میز با قطعه کار بنشیند.

– ۸۸ – ماده

ابزارآلات برده برداری مورد استفاده در صنایع نجاری مانند تیغه فرزها بایستی به لحاظ جنس، دور، شکل و غیره، استاندارد و متناسب با نوع کار انتخاب گردد.

– ۸۹ – ماده

در دستگاههای اره و رنده بایستی علاوه بر نصب گوپیا، بتوان آنرا متناسب با عرض قطعه کار تنظیم نمود.

– ۹۰ – ماده

سینتلرها و محورهای حامل تیغه ارهای و رندهای و غیره بایستی مجهز به ضامن‌هایی باشد که در زمان تعییر یا تعویض از حرکت دستگاه جلوگیری کند.

– ۹۱ – ماده

کلیه دستگاههای رومیزی مانند دریلها یا فارسیرها بایستی بخواه مطمئن و مناسبی در محل خود با سطح میز کار نصب گردد.

– ۹۲ – ماده

برای حمل الوارهای چوبی بایستی از تجهیزات مکانیکی مناسب مانند چرچیل و لیفتراک استفاده شود و از حمل آنها توسط افراد خودداری گردد.

– ۹۳ – ماده

در هنگام حمل، برای جلوگیری از چرخیدن یا سرخوردن قطعات چوب بایستی تجهیزات و وسائل مناسبی بکار گرفته شود تا قطعه کار را بطور محکم و ایمن نگه دارد.

– ۹۴ – ماده

الوارها و تنہ درختان به هنگام حمل، بایستی به طریق مطمئن و ایمن جایجا گردد.

– ۹۵ – ماده

وسیله ایاب و ذهاب کارگران بایستی از نوع مناسب انتخاب شود همچنین حمل وسایل و دستگاههای چوببری و برنه و نیز مواد سوختی در داخل وسیله ایاب و ذهاب کارگران ممنوع است.

– ۹۶ – ماده

در شوابط جوی نامناسب عملیات استحصال و حمل درختان بایستی متوقف گردد.

– ۹۷ – ماده

محل دیوی تنہ درختان بایستی در محل عبور و مرور افراد و ماشین‌آلات و همچنین شبکهای و در مسیر تردد ساکنین مناطق مسکونی قرار نگیرد.

– ۹۸ – ماده

قبل از قطع درخت، کارگران بایستی با استفاده از کمرنده صعود و کفشک نسبت به پستان کابل با طناب به دور تنہ درخت آمدند.

– ۹۹ – ماده

پهنگام قطع درختان بایستی تمیهیدات و اقدامات لازم جهت دورگردان سایر کارگران و افراد را از منطقه خطر مهیا نمود و مسئول ایمنی

ماده ۱۰۰

کلیه عملیات فرآوری شامل قطع شاخمهای اضافی و تهیه الوار و غیره بایستی در محلهای مناسب صورت پذیرد.

ماده ۱۰۱

ارجاع امور متفرقه به رانندگان وسایل و ماشین‌آلات حمل و نقل در زمان روشن بودن ماشین‌آلات آنها ممنوع است.

ماده ۱۰۲

در هنگام انجام عملیات قطع و برش درختان و شاخمهای آن‌ها توسط اره زنجیری بایستی دقت شود که کارگران در منطقه خطر قرار نداشته باشند و با فاصله مناسب از یکدیگر مشغول کار باشند.

ماده ۱۰۳

صورت اسامی کارگران شاغل در کارگاههای بهره‌برداری از جنگل، بایستی دقیقاً در دفتر مشخصی ثبت و محل کار و ساعت شروع و خاتمه کار نیز ذکر گردد.

ماده ۱۰۴

نانکر حامل مواد سوختی بایستی از محل استقرار و استراحت کارگران دور بوده و علاوه بر رعایت موارد ایمنی از ضربه و شعله و غیره محفوظ باشد.

ماده ۱۰۵

هرگز نباید برای عملیات بینه‌زنی و قطع قسمتهای مختلف درختان روی تنۀ درخت ایستاد.

ماده ۱۰۶

کارفرما بایستی ناظرت کامل بر فعالیت گروههای قطع در زمینه نحوه اجرای اقدامات ایمنی داشته باشد.

ماده ۱۰۷

متخلفین از اجرای مقاد این آئین‌نامه مشمول ماده ۱۷۶ قانون کار خواهند بود.

[امضاء]

این آئین‌نامه متحمل بر ۱۰۷ ماده به استناد مواد ۸۵ و ۸۶ قانون کار جمهوری اسلامی ایران در جلسه مورخ ۱۰/۵/۱۳۸۴ شورایعالی حفاظت فنی مورد بررسی نهایی و تصویب قرار گرفت و در همان تاریخ به تأیید وزیر کار و امور اجتماعی رسید.
آئین‌نامه مذکور جایگزین آئین‌نامه حفاظتی تأسیسات و ماشین‌های اره چوببری مصوب ۲۲/۷/۱۳۴۲ شورایعالی حفاظت فنی می‌گردد.